

Nieuwsbrief ProDemos

nummer 4 | 2022

p. 10–11 | We maken ons op voor de tweede helft van het schooljaar 2022–2023 en de aanstaande verkiezingen voor de Provinciale Staten en het waterschap. Maar niet voor we teruggeblift hebben op een bewogen jaar in politiek Den Haag.

p. 7
Docentendag
Maatschappijleer
2023

p. 8–9
Verkiezings-
aanbod

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

In dit nummer

In deze nieuwsbrief lees je over onze nieuwe samenwerking binnen het Expertisepunt Burgerschap, vind je een overzicht van ons verkiezingsaanbod in aanloop naar maart 2023 en spreken we met Wendy Kakebeke van de stichting Young Impact. Ook geven we een inkijkje in onze cursussen 'Politiek Actief' en 'Actief voor het Waterschap'.

- p. 2** | Nieuw educatief programma
- p. 3** | Handreiking 'Politiek voor iedereen' vernieuwd
- p. 4** | Interview Young Impact
- p. 12** | Cursus Politiek Actief
- p. 15** | Mediatips

Nieuw programma in politiek Den Haag voor het vmbo

Speciaal voor het vmbo is er vanaf januari 2023 een nieuw programma in politiek Den Haag: Politiek in Vogelvlucht. Het programma duurt 2 uur en 45 minuten en natuurlijk bezoeken de leerlingen de Tweede Kamer. Daarnaast richten ze tijdens een nieuw interactief onderdeel Nederland in. Waar gaat het meeste geld naartoe? Onderwijs, veiligheid of natuur? En wat doet de klas als er een crisis uitbreekt of

wanneer ze voor een dilemma wordt gesteld? Tijdens dit onderdeel worden de leerlingen gestimuleerd om niet alleen aan hun eigen belangen, maar ook aan die van andere mensen te denken, én leren ze hun mening te geven.

Politiek in Vogelvlucht is nu te boeken voor de periode januari tot juli 2023. Kijk voor meer informatie op prodemos.nl/politiekinvogelvlucht

Vernieuwd: Handreiking voor toegankelijke verkiezingsuitingen en -bijeenkomsten

In aanloop naar de Provinciale Staten- en waterschapverkiezingen in 2023 is de handreiking 'Politiek voor iedereen!' vernieuwd. Deze handreiking bevat tips om toegankelijke verkiezingsuitingen te ontwikkelen en verkiezingsbijeenkomsten te organiseren. Denk bijvoorbeeld aan tips voor een toegankelijke website, teksten in eenvoudige taal en toegankelijke evenementlocaties.

De handreiking is ontwikkeld door ProDemos samen met Ieder(in), Stichting Lezen en Schrijven en Kennis over Zien, in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De eerste versie van de handreiking werd in 2021 ontwikkeld als onderdeel van het actieplan Toegankelijk Stemmen van het ministerie.

Kijk voor meer informatie over de handreiking op prodemos.nl/handreiking

Gastles Belastingbazen speciaal voor provincie Gelderland

In samenwerking met provincie Gelderland is er een nieuwe editie van onze gastles Belastingbazen ontwikkeld. In deze versie, specifiek voor scholen uit Gelderland, doet de klas een rollenspel waarin de leerlingen de Provinciale Staten van Gelderland vormen. De leerlingen gaan samen een aantal beslissingen maken over de voorzieningen in de provincie. Daarbij moeten ze rekening houden met de inkomens van de verschillende soorten inwoners en de begroting.

Naast de gastles Belastingbazen hebben we nog een heel aantal andere gastlessen. Tijdens zo'n gastles leert een klas van een van onze gastdocenten meer over een door de docent gekozen thema. Bijvoorbeeld over de rechtspraak, politieke partijen of de Europese Unie. Zo kun je als docent op een

makkelijke manier deze thema's behandelen. Daarnaast zijn de gastlessen makkelijk te verweven in het curriculum en eigen lessen!

Kijk voor meer informatie over de gastles Belastingbazen op prodemos.nl/belastingbazen

Expertisepunt Burgerschap

Met de *Wet verduidelijking burgerschap funderend onderwijs* van 1 augustus 2021 wordt er van scholen meer gevraagd op het gebied van burgerschap. Voor actuele informatie over het vormgeven van burgerschapsonderwijs kunnen scholen voor po, vo en mbo voortaan terecht bij het Expertisepunt Burgerschap, een samenwerking tussen ProDemos, Stichting School & Veiligheid, het Kennispunt MBO Burgerschap en SLO. Zo vinden docenten, schoolleiders en andere betrokkenen makkelijk op één plek actuele informatie, tips en inspiratie voor het burgerschapsonderwijs. Ook kunnen scholen contact opnemen met de helpdesk van het Expertisepunt. De komende maanden wordt het Expertisepunt verder uitgerold en vind je steeds meer informatie op de website.

www.expertisepuntburgerschap.nl

Burgerschap in de breedte: Young Impact

Young Impact is een stichting die jongeren aanzet tot actie op het gebied van klimaat, maatschappij, diversiteit, gelijke kansen en gezondheid. Samen met jongeren staan ze stil bij de vragen: wat is mijn talent, wat vind ik belangrijk en hoe kan ik mijn talent inzetten voor wat ik belangrijk vind en een blijvende ervaring creëren? Wij spraken met mededirecteur Wendy Kakebeeke over het werk van de stichting.

Met wie hebben we het genoeg om te spreken?

'Mijn naam is Wendy Kakebeeke en ik ben sinds juli 2020 directeur en sinds 1 juli 2022 mededirecteur van Young Impact, samen met Matthijs de Bruin. Voordat ik bij Young Impact startte heb ik zeventien jaar in het bedrijfsleven gewerkt. De oprichter van Young Impact, Patrick Anthonissen, kende ik al en heb

ik gevolgd toen Young Impact gestart werd. Ik had de ambitie om mijn werk te veranderen van *doing business and doing good* naar *doing good* op een professionele manier. Daarom besloot ik ontslag te nemen bij Unilever waar ik toentertijd werkte. Bizar genoeg werd er op dezelfde dag waarop ik ontslag nam contact met mij opgenomen over deze vrijkomende rol bij Young Impact en zo is het balletje gaan rollen.'

Kun je iets vertellen over de geschiedenis van Young Impact?

'Zes jaar geleden is Young Impact opgericht vanuit een aantal ideeën voor initiatieven waarvan er één de WE Day was. Dat is een evenement dat al georganiseerd werd in onder andere Canada, Amerika en Engeland, waarbij op één speciale dag de invloed van jongeren op lokale en mondiale vraagstukken gevierd werd. Dit doet Young

Impact nu ook. Maar naast die speciale feestdag hebben we ook allerlei programma's opgezet om jongeren in hun kracht te zetten. Onze start was al meteen best groot: een scholenprogramma met workshops en in datzelfde schooljaar een evenement. Daar zijn we de jaren daarna op voort gaan bouwen.'

En waartoe is Young Impact op aarde?

'Ons kantoor is gevestigd in Breda, maar ons doel was vanaf het begin om ons op heel Nederland te richten. We hebben de ambitie om in 2025 één miljoen jongeren in actie te hebben gekregen. Onze missie is dat alle jongeren zien en ervaren dat ze vanuit hun eigen talent het verschil kunnen maken binnen het thema dat zij belangrijk vinden. We willen hen laten ervaren wat hun rol is in de maatschappij, dat ze daar nu al deel van uitmaken en dat ze hier nu al een eigen bijdrage aan kunnen leveren. In

principe kunnen jongeren zelf een thema kiezen, maar om het iets meer handen en voeten te geven hebben wij vijf categorieën opgesteld: klimaat, diversiteit, gelijke kansen, gezondheid (zowel mentaal als fysiek) en maatschappij.'

Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

'We hebben een scholenprogramma in verschillende varianten. Voor het basisprogramma hebben we workshops per klas, waarin jongeren hun talent kunnen ontdekken. Ze ontdekken waar ze goed in zijn, wat ze belangrijk vinden en hoe ze dat in kunnen zetten om in actie te komen voor een mooiere wereld. Er is ook een intensiever programma, waarin jongeren via meerdere interactieve workshops werken aan hun persoonlijke ontwikkeling, om uiteindelijk met een eigen *challenge* impact te maken op de maatschappij. Inmiddels hebben we een *pool* van 80 jonge trainers die door het hele land reizen om deze workshops te organiseren op scholen. Naast het scholenprogramma versterken we alles wat we doen met evenementen. Een voorbeeld hiervan zijn de Young Impact Awards, die afgelopen 10 november voor de zesde keer feestelijk werden uitgereikt. Daar hebben we vijftien jongeren die een bijzondere impact maken centraal gezet.'

Op wat voor manieren zoeken jullie het contact met jongeren?

'Dat doen we op verschillende manieren. In de eerste plaats hebben we onze *community*, die we in de loop der jaren opgebouwd hebben. Alle jongeren die mee hebben gedaan komen in onze database, waardoor we het contact met hen goed kunnen onderhouden. Daarnaast gebruiken we onze evenementen om contact te zoeken met jongeren en hen vast te houden. We werken hierbij intensief samen met diverse onderwijsinstellingen (vo & mbo) om bijvoorbeeld zogenaamde 'Take Overs' te organiseren. Dit schooljaar staan er achttien 'Take Overs' gepland. Een 'Take Over' is een evenement waarbij we een hele school 'overnemen' en waarin we onze programma's combineren met een feestelijke afsluiting. De ochtend staat in het teken van brainstormen en ideeën uitwisselen en 's middags komt de hele school meteen al in actie. Als afsluiting is er een

'Jongeren zien en ervaren dat ze vanuit hun eigen talent het verschil kunnen maken.'

optreden. Dit zorgt ervoor dat we dit schooljaar alleen al met onze Take Overs zo'n 18.000 jongeren bereiken. En dit staat nog los van onze Maatschappelijke Diensttijd-trajecten waarin dit schooljaar weer ruim 2000 jongeren gestart zijn die 80 uur begeleiding van ons krijgen.'

Wat voor soort acties hebben jullie vanuit jongeren afgelopen jaren voorbij zien komen?

'Een jaar geleden waren we op een school in Sneek waar een groep leerlingen regenboogzebrapaden was gaan krijten op het plein, omdat ze meer aandacht wilden besteden aan het thema diversiteit. Het bijzondere is dat die school dat uiteindelijk heeft overgenomen en er nog veel meer initiatieven ontstonden om diversiteit onder de aandacht te brengen. Sindsdien is Paarse Vrijdag daar bijvoorbeeld veel sterker op de kaart gezet. Een ander voorbeeld is een groep leerlingen – één van de genomineerden voor de Impact Awards – die een marathonpodcast van twaalf uur lang heeft gemaakt over het klimaat. En in Hellendoorn hebben jongeren het plan bedacht om les te gaan geven over pesten op hun oude basisscholen. Uiteraard wordt er ook veel gebakken, opgepast, boodschappen gedaan voor burens, noem het maar op. Allemaal voorbeelden van acties die georganiseerd worden, en allemaal even waardevol.'

Kijk voor meer informatie over Young Impact en hun programma's op youngimpact.nl

Young Impact Awards: dit zijn de zes winnaars

Donderdagavond 10 november werden in de Q-Factory in Amsterdam voor de zesde keer de Young Impact Awards uitgereikt aan jongeren die zich inzetten voor belangrijke maatschappelijke thema's. Er werden zes awards uitgereikt in de categorieën: **Gezondheid, Diversiteit, Klimaat, Gelijke Kansen, Maatschappij en – voor de eerste keer – Impact Docent van het Jaar.** De winnaars hebben naast een award ook een cheque ter waarde van 2.500 euro gekregen uit het ABN AMRO Versnellingsfonds, om hun acties verder uit te kunnen breiden.

Saran Kamperman kampte van haar 17e tot haar 21e met een depressie. Nu wil ze een woonhuis ombouwen tot een 'depressiehuis' waarin jongeren aan hun naasten kunnen laten zien hoe het voelt om depressief te zijn.

Gezondheid

Anna Salhany heeft een documentaire gemaakt, genaamd *Identistrijd*, over haar ervaringen met het 'racial imposter syndrome'. Dat is het gevoel dat je nergens echt bij hoort als je wortels hebt in meerdere landen.

Diversiteit

Abdulaal Hussein vluchtte als tiener van Soedan naar Nederland. Hij zet zich nu met veel passie in voor gelijke kansen van andere jonge nieuwkomers in Nederland en Europa. Hij is vrijwilliger bij Young Mind Utrecht en verbonden aan New Dutch Connection: een organisatie die jonge, alleenreizende nieuwkomers aan professionals verbindt.

Gelijke Kansen

Sjoerd van Wesel en Nyncke Deijkers hebben een marathontuitending op de radio gemaakt om geld op te halen voor The Ocean Cleanup. Zo hebben zij bewustzijn gecreëerd op hun school én ook nog eens meer dan vijfhonderd euro opgehaald om de plasticsoep tegen te gaan.

Klimaat

Roos Vollebregt is oprichter van *Plant a Friend* en brengt eenzame jongeren met elkaar in verbinding door middel van een plantje. Eenzame jongeren kunnen zich aanmelden bij Roos, waarna zij een plantje opgestuurd krijgen én middels een appgroep met anderen hun plantje gaan verzorgen.

Maatschappij

Rabin Jagram werkt als docent maatschappijleer op het Corbulo College in Voorburg. Het is zijn passie om studenten te enthousiasmeren zelf problemen in de maatschappij aan te pakken. Om dit te bewerkstelligen heeft hij een jongerencommissie opgericht en is hij aangesloten bij een scholengroep waarin hij andere docenten inspireert met zijn ideeën.

Impact Docent van het Jaar

In Beeld

Docentendag Maatschappijleer

Op vrijdag 14 april 2023 organiseert ProDemos in samenwerking met de NVLM de jaarlijkse Docentendag Maatschappijleer in Den Haag: dé vakconferentie voor docenten (in opleiding) maatschappijleer, -kunde, -wetenschappen en burgerschap. Op deze dag kun je inspiratie opdoen, lezingen bijwonen, workshops volgen, kennismaken van nieuwe lesmethoden en met vakgenoten ervaringen uitwisselen. Donderdagavond 13 april organiseren we weer een Docentenavond. Dit jaar vindt de Docentenavond plaats bij het Oranjestad in Scheveningen. De inschrijvingen voor de Docentendag en -avond openen half januari. De komende maand maken we het programma bekend op prodemos.nl/docentendag2023

Lale Gül zal tijdens de Docentenavond, voorafgaand aan de Docentendag, een lezing verzorgen. Gül studeert Nederlands aan de VU en debuteerde op drieëntwintigjarige leeftijd met de bestseller *Ik ga leven*. Tot haar zeventiende ging ze in het weekend naar een Koranschool van Stichting Milli Görüs. In haar autobiografische debuutroman *Ik ga leven* betwist ze alles wat ze daar geleerd heeft en meer.

Lale Gül

Spreekster

Docentenavond

2023

Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen Goed voorbereid op de verkiezingen

In maart 2023 vinden er Provinciale Statenverkiezingen en waterschapsverkiezingen plaats. Maar waar beslissen de provincie en het waterschap allemaal over? Wat moet je weten om goed voorbereid naar de stembus te gaan? En hoe oefen je invloed uit als je nog geen 18 jaar bent? ProDemos biedt in aanloop naar de verkiezingen een breed scala aan gratis educatieve programma's en producten aan voor het onderwijs, maar ook volwassenen. Zo is iedereen op de hoogte van waar deze verkiezingen overgaan en kan er met vertrouwen gestemd worden.

Verkiezings- gastles

Tijdens een verkiezingsgastles gaat een begeleider van ProDemos op een interactieve manier met de klas aan de slag. Door middel van een rollenspel rondom stikstof leert de klas hoe de provinciale politiek werkt, waar de provincie over gaat en hoe lastig het kan zijn voor volksvertegenwoordigers om verschillende belangen af te wegen. Ook leren de leerlingen en studenten dat ze invloed uit kunnen oefenen in de provincie, zelfs als ze nog geen 18 jaar zijn. Nieuw in sommige provincies is ook de *StemWijzer voor in de klas* als onderdeel van deze gastles. prodemos.nl/verkiezingsgastles

Verkiezings- festival

Veel mbo-studenten mogen voor de eerste keer gebruikmaken van hun stemrecht. Belangrijk dus dat ze weten waar de provincie overgaat en dat ze met vertrouwen naar de stembus gaan. Samen met de Nationale Jeugdraad (NJR) organiseert ProDemos daarom Verkiezingsfestivals op verschillende mbo's in Nederland. Tijdens het eendaagse festival worden mbo-studenten op een feestelijke en leerzame manier geïnformeerd over de verkiezingen en gemotiveerd om te gaan stemmen.

prodemos.nl/verkiezingsfestivals

STEM website

Behandel de verkiezingen in de klas aan de hand van de educatieve website STEM. Op STEM vind je interviews met Statenleden, leuke quizzen en een rollenspel met video's over de Provinciale Staten. Je leerlingen/studenten leren met STEM wat het werk van een Statenlid inhoudt, waar de provincie over gaat en hoe ze hun mening kunnen vormen over verschillende kwesties! Inclusief docenthandleiding, dus je kunt zelfs huiswerkopdrachten mee naar huis geven.

stem.prodemos.nl

STEM komt medio januari online.

Op dit moment leidt de url nog naar de STEM-website over de gemeenteraadsverkiezingen.

Provinciespel

Speel in aanloop naar de verkiezingen met jouw klas het Provinciespel op het provinciehuis. Tijdens het Provinciespel bepalen studenten samen hoe hun provincie eruit zou zien als zij het voor het zeggen hadden. Er is uit een grote hoeveelheid voorzieningen te kiezen. Gaat de klas voor meer streekvervoer? Meer groen? Of misschien een winkelcentrum? Het budget is beperkt, dus niet alles kan een plaats krijgen. In hun rol als Statenleden moeten de leerlingen samen keuzes maken. Zo ervaart de klas in twee uur tijd ervaart dat overleg, argumentatie, meerderheid en consensus nodig zijn in de politiek.

Extra leuk: vaak zijn er bij het Provinciespel Statenleden aanwezig aan wie de studenten vragen mogen stellen!

prodemos.nl/provinciespel

Scholierenverkiezingen

Al sinds 1994 organiseert ProDemos de Scholierenverkiezingen: dé schaduwverkiezingen voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en studenten aan het mbo. Aan de hand van de docentenhandleiding van ProDemos richten docenten en leerlingen op de scholen zelf een stembureau in en organiseren zij samen verkiezingen. Eén dag voor de echte verkiezingsdag verzamelt ProDemos alle uitslagen. Zo weten we hoe onze volksvertegenwoordiging eruit zou zien als scholieren en studenten het in Nederland voor het zeggen zouden hebben. De scholierenverkiezingen helpen bij het verlagen van de drempel voor jongeren om bij echte verkiezingen ook daadwerkelijk te gaan stemmen.

Scholierenverkiezingen.nl

Verkiezingskranten

In Nederland hebben 1,9 miljoen mensen moeite met lezen en schrijven. Speciaal voor hen maakt ProDemos de Verkiezingskrant in gewone taal. In deze krant staat in begrijpelijke taal uitgelegd waar de Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen over gaan, hoe stemmen werkt en wat de provincie en het waterschap doen. De kranten worden verspreid via gemeentes, buurthuizen, bibliotheken en taalinstituten. Naast de Verkiezingskrant in gewone taal maken we ook de Stem jij ook?-verkiezingskrant. Deze krant bevat uitleg over de verkiezingen, speciaal voor mensen met een lichte verstandelijke beperking.

prodemos.nl/verkiezingskranten

StemWijzer & YoungVoice

De StemWijzer is de oudste, bekendste en betrouwbaarste stemhulp van Nederland. In 30 stellingen worden de belangrijkste thema's aangestipt die bij de verkiezingen in de provincie een rol spelen. Gebruikers van de StemWijzer reageren hierop en kunnen vervolgens zien met welke politieke partij ze de meeste standpunten gemeen hebben.

Speciaal voor jongeren is er YoungVoice. Evenals bij de StemWijzer geven de jongeren hun mening over 20 tot 30 stellingen en vergelijken ze deze met de standpunten van de politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen. Via korte filmpjes met voor- en tegenargumenten worden de stellingen kort toegelicht.

stemwijzer.nl & youngvoice.nl

Het is nooit saai in politiek Den Haag

Een nieuw kabinet vanuit een bestaande coalitie, oorlog in Europa en toenemende onvrede in de maatschappij: 2022 was een bewogen jaar voor politiek Den Haag. In de uitzendingen van onze talkshow Het Kamergesprek en in de reeks minicolleges van Haagse Stemmen hielden we je bij de les. Hieronder een overzicht.

Winter 2022

De Regeringsverklaring van kabinet Rutte IV

Na ruim negen maanden onderhandelen stond er dan toch echt een nieuw kabinet op het bordes bij de Koning. Na het fotomoment vond in de Tweede Kamer de regeringsverklaring plaats: de minister-president licht de hoofdlijnen van het regeerakkoord toe tijdens een speciaal Tweede Kamerdebat.

→ Besproken in Het Kamergesprek #2

Oorlog op Europese bodem

Het kabinet is nog maar net begonnen aan haar taken wanneer Rusland buurland Oekraïne binnenvalt. Voor het eerst sinds lange tijd is er oorlog op Europese bodem. De gevolgen van de oorlog bereiken ook politiek Den Haag en de Nederlandse samenleving. Wat moet er gebeuren met de tienduizenden Oekraïense vluchtelingen?

→ Besproken in Haagse Stemmen #3

Het Kamergesprek

Parlementaire debatten doen ertoe en hebben impact. Maar waar gaan ze over en wat heb jij eraan als burger? In de politieke talkshow Het Kamergesprek bespreekt presenter Kemal Rijken met een wisselend panel deskundigen een recent Tweede Kamerdebat.

Bekijk of luister de uitzendingen terug op: prodemos.nl/het-kamergesprek

Voorjaar 2022

Omgangsvormen in de Tweede Kamer

'Doe eens normaal man!' en 'Er komen tribunalen!'. Het gaat er soms onstuimig aan toe in het parlement. Daarom debatteerde de Tweede Kamer op 9 maart over parlementaire omgangsvormen. 'De Tweede Kamer is als een familie. We hebben elkaar niet uitgekozen maar moeten het wel met elkaar doen.' stelde BBB-Kamerlid Caroline van der Plas tijdens het debat.

→ Besproken in Het Kamergesprek #3

De gemeenteraadsverkiezingen

Nederland mag naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Dat is belangrijk, want de gemeenteraad gaat over prangende zaken: van woningtekort tot hondenbelasting en van jeugdzorg tot klimaataanpak. Hoewel de leden voor de Tweede Kamer niet verkiesbaar zijn, gaat het parlement wel met verkiezingsreces zodat Kamerleden campagne kunnen voeren.

→ Besproken in Haagse Stemmen #2

Zomer 2022

Algemene Politieke Beschouwingen

Op de laatste dag van de zomer, tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen, debatteerde de Tweede kamer over de plannen van de regering. Het nieuws werd beheerst door de kabinetssleden die weglieden na insinuaties van FvD-Kamerlid Thierry Baudet. Maar er werd zoveel meer besproken! Waaronder de toenemende inflatie, koopkracht en het wantrouwen richting politiek Den Haag.

→ Besproken in Het Kamergesprek #5

Haagse Stemmen

In minicolleges nemen verschillende politiek journalisten specialisten een prangend onderwerp onder de loep. Waar letten zij op? En hoe zit een bepaald politiek thema nu echt in elkaar? ProDemos maakt Haagse Stemmen samen met Haagsch College en Nieuwspoor.

Bekijk de minicolleges terug op:
prodemos.nl/haagse-stemmen

Najaar 2022

Parlementaire enquête over de Groningse gaswinning

De winning van gas in de provincie Groningen zorgt al jaren voor problemen. Voor de Tweede Kamer een reden om het zwaarste politieke middel in te zetten: een parlementaire enquête. Voornaamste taak van de enquêtecommissie is om uit te zoeken wat er is misgegaan in het democratische proces rondom de aardgaswinning. Tientallen betrokkenen uit de politiek, het bedrijfsleven en Groningen werden verhoord.

→ Besproken in Het Kamergesprek #6

Crises in politiek Den Haag

Stikstofcrisis, energiecrisis, inflatie, asielcrisis, woningtekort, Schipholcrisis: wie de krant openslaat wordt er niet vrolijk van. De onvrede in de maatschappij neemt toe en politiek Den Haag moet zich ertoe verhouden. Kunnen ze de problemen nog wel aan? Daar waar het écht muurvast zit, wordt oud-politicus Johan Remkes gevraagd om met oplossingen te komen.

→ Besproken in Haagse Stemmen #5

In heel Nederland worden mensen politiek actief voor de provincie en het waterschap

De verkiezingen van maart 2023 komen met rasse schreden naderbij. Honderden mensen staan al klaar om onze volksvertegenwoordiger te worden. Maar actief worden in de provinciale politiek of bij het waterschap, daar komt best wat bij kijken... Veel ambitieuze kandidaten volgden de afgelopen tijd daarom cursussen van ProDemos om zich klaar te stomen.

In de cursus 'Actief voor het Waterschap' spijkerden de deelnemers hun theoretische kennis over het waterschap en het besluitvormingsproces bij. De cursisten van 'Politiek actief voor de provincie' leerden intussen

wat het werk van de Statenleden inhoudt en trinden hun debattechnieken. En met succes! Zo blijkt uit de vele enthousiaste berichten die we de afgelopen tijd op sociale media voorbij zagen komen.

PROVINCIALE STATEN UTRECHT @PSUtrecht

De deelnemers van Politiek Actief vroegen gisteravond de Utrechtse Statenleden het hemd van het lijf! Wat doen zij precies tijdens vergaderingen, hoe controleer je de financiën van de provincie en hoe beïnvloed je beslissingen die in Provinciale Staten worden genomen? #PSUtrecht
6 april 2022

ANNEMIEKE WISSINK @AnnemiekeWB

Gisteren was een bijeenkomst van de cursus politiek actief van @ProvOverijssel en @ProDemos. Heel leuk om een groep zo enthousiaste, nieuwsgierige en ambitieuze mensen te ontmoeten en te spreken! Hopelijk gaan we er een flink aantal terugzien in onze Staten! #psov @pvdaoverijssel
15 juni 2022

PETER KOEMAN
@koemanpeter

Ter afsluiting van de ProDemos cursus Politiek actief voor het waterschap nu live bij de Algemene Vergadering op de publieke tribune.
7 april 2022

REINIER MULDER
@ReinierMulder1

Je komt ergens als trainer van @ProDemos. Voorafgaand aan de cursus actief in het waterschap @Vechtstromen op bezoek aan de Ultrapuurwaterfabriek in Nieuw Amsterdam.
12 april 2022

COMMISARIS VAN DE KONING BROK
@cdkfryslan

Mear as 20 kursisten fan polityk Aktyf fan @ProDemos yn @provfryslan! Lokwinske! Wa wit komme in pear fan jimme yn @PSFryslan yn 2023.
Sukses!
5 juli 2022

WATERSCHAP DE DOMMEL
@wddommel

Als afsluiting van de cursus 'Actief voor het waterschap' @prodemos met deelnemers naar project #EsscheStroom en rioolwaterzuivering Boxtel. Zij hebben kennis gemaakt met het werk van ons waterschap. Wie weet zien wij een van hen terug in ons bestuur! #waterschapsverkiezingen
19 oktober 2022

Maak je les interactief met één van onze online tools

Iedereen die lesgeeft over politiek en democratie kan gebruikmaken van allerlei online tools en werkvormen van ProDemos. Bespreek bijvoorbeeld aan de hand van de bordesfoto de regering of speel met de klas het Formatiespel. Neem een

virtueel kijkje in de rechtszaal of maak het politieke stelsel van de provincie, gemeente, het Rijk of de Europese Unie inzichtelijk met het 'Krachtenveld'.

Ontdek alle tools op tools.prodemos.nl

Mediatips

Luisteren, lezen of kijken: je vindt voor ieder wat wils in onze mediatips.

Podcast Het nieuws van 'De Dag'

Elke werkdag neemt Elisabeth Steinz je in de podcast *De Dag* mee in verhalen achter het nieuws, verteld door betrokkenen en journalisten van alle omroepen. Deze podcast gaat niet alleen over politiek, maar ook over andere onderwerpen die het nieuws gehaald hebben. Zo zijn er afleveringen over de provinciale verkiezingen, Air France-KLM en de rol van China.

De podcast is te luisteren via nporadio1.nl en in podcast-apps zoals Spotify, Apple Podcasts & Podimo.

Televisie Nieuwe jeugdserie Timmyland

In de VPRO-jeugdserie *Timmyland* begint Tim den Besten zijn eigen land. In *Timmyland* kun je gratis snacken, draagt niemand saaie kleding en zijn er speciale honden-aaicentra. Tim is er de grote leider. Maar hoe doe je dat, de baas worden van je eigen land? In fictiescènes zien we het land van je dromen steeds meer vorm krijgen en ondertussen ontdekt Tim de waarden van een dictatuur en een democratie.

In samenwerking met de VPRO heeft ProDemos bij deze serie lesmateriaal gemaakt voor groep 7 en 8. De leerlingen verzinnen hun eigen droomland, inclusief volkslied, ze spelen een rechtszitting na en houden klas-verkiezingen. Het lesmateriaal is te vinden op prodemos.nl/timmyland.

Timmyland is elke zondag om 19:20 uur te bekijken op NPO Zapp.

Boek Eigen welzijn eerst – hoe de middenklasse haar liberale waarden verloor

Nederland heeft lang een zelfbeeld van openheid en tolerantie gehad. Dat beeld kwam voort uit het naoorlogse optimisme van de middenklasse, die geloofde in kansengelijkheid en het belang van goede publieke voorzieningen. Zo zou elke nieuwe generatie het beter krijgen dan de vorige.

In *Eigen welzijn eerst* trekt Roxane van Iperen een heldere lijn: na de opkomst van Fortuyn en Wilders verschoof het narratief, van een jarenlange negatieve boodschap

van angst voor het externe gevaar, naar een positieve boodschap van focus op het eigene. De lijn eindigt in het heden met de door Van Iperen gemunte term 'wellness-rechts': een groep die voorheen apolitek was, althans, die zich in deze georganiseerde vorm nog niet eerder in de politieke arena had laten gelden: bezorgde moeders en online influencers uit de welzijnshoek.

Eigen welzijn eerst is een essay over de glijdende schaal waarop de (voorheen) liberale midden-

klasse van Nederland zich momenteel bevindt, en waarin van Iperen betoogt dat diezelfde middenklasse haar oorspronkelijke positie als de motor van het vooruitgangdenken en innovatie ter discussie stelt.

Eigen welzijn eerst: hoe de middenklasse haar liberale waarden verloor
Roxane van Iperen
ISBN 9789400409323 |
144 pagina's | € 18,99

Werken bij ProDemos

Wil jij graag werken bij een levendige organisatie die volop in ontwikkeling is en een duidelijke en maatschappelijk relevante missie heeft? Solliciteer dan op een functie bij ProDemos! Wij zijn regelmatig op zoek naar nieuwe collega's.

Houd prodemos.nl/vacatures in de gaten of meld je aan voor onze digitale Vacaturenieuwsbrief via prodemos.nl/nieuwsbrief. Op die manier ben je als eerste op de hoogte van nieuwe vacatures.

Op de hoogte blijven van onze activiteiten en evenementen? Meld je dan aan voor onze maandelijkse digitale nieuwsbrief. prodemos.nl/nieuwsbrief

ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Deze nieuwsbrief is een uitgave van ProDemos en verschijnt 4x per jaar. Abonneer je gratis op prodemos.nl/nieuwsbrief

Redactie
Afdeling Marketing & Communicatie

Basisontwerp
Studio Duel

Fotografie
Bart van Vliet

Lay-out
Puntspatie [bno]

Druk
Bendion Mailsupport BV

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
www.prodemos.nl

Wil je de nieuwsbrief niet meer ontvangen? Mail dan je naam en adres naar info@prodemos.nl.